

בנצחיות

ספר

באר חיים

בעניינים הנוגעים למעשה
בשביעית

סאת

אברהם חיים בלאאסורד הגאון רבי יחודה עדס שליט"א

מדרוה האשונה - שנת השמיטה תשס"א

מדרוה שניה מורחבת - שנת השמיטה תשס"ח

מפתח העניינים

- ז פתיחה - מקור דין שמיטה בתורה.....
מקור דיני שמיטה מהתורה * שביעית בזמן הזה מדאורייתא או מדרבנן.
- יא סימן א - קדושת שביעית ואיסור ספיחים.....
פירות האילן * פירות שנכנסו משישית לשביעית, ושיצאו משביעית לשמינית * ירקות * איסור ספיחים * ירקות שנכנסו משישית לשביעית * ירקות שיש בהם קדושת שביעית ואין בהם איסור ספיחים * ירקות שיצאו משביעית לשמינית * תבואה וקטניות * תבלין, בשמים, פרחי נוי.
- כא סיכום דיני פירות וירקות בשנה שביעית ושמינית.....
- כד סימן ב - פירות של גוי.....
מחלוקת הבית יוסף והמכ"ט האם יש קדושת שביעית בפירות וירקות של גוי * בירקות של גוי אין איסור ספיחים * מחלוקת הבית יוסף והמכ"ט מאיזה טעם פירות שביעית פטורין מתרו"מ * ולפי"ז פליגי בפירות שביעית של גוי שנגמרה מלאכתן ע"י ישראל האם חייבין בהפרשת תרו"מ * האם הבית יוסף חזר בו * האם היה חרם שלא לנהוג קדושת שביעית בשל גוי * מכירת קרקעות לגוי.
- לה סימן ג - סחורה בפירות שביעית.....
מחלוקת אחרונים האם איסור סחורה הוא רק על המוכר או אף על הלוקח * אופנים שאין בהם איסור סחורה * איסור מכירה במדה מנין ומשקל * איסור מסירת דמי שביעית לעם הארץ * תשלום כהבלעה * האם הבלעה מתיר איסור סחורה * הבלעה הניכרת או שאינה ניכרת * תשלום כהקפה * מתנה כנגד מתנה * מכירת פירות וירקות הבאים מחוץ לארץ.

סימן א

קדושת שביעית ואיסור ספחים

פירות האילן:

פירות האילן שגדלו בשנה השביעית אצל יהודים בארץ ישראל יש בהם קדושת שביעית, וקיימים בפירות אלו דינים מיוחדים, שהם הפקר, ואסור "להפסידם", ואסור לסחור בהם, וצריך לבערם מביתו כשכלה מין זה לגדול בשדה, ויבוארו דינים אלו לקמן.

שנת השביעית היא מא' תשרי של שביעית עד א' תשרי של שמינית, ופירות שגדלו בין תאריכים אלו הרי הם קדושים בקדושת שביעית.

פירות שנכנסו משישית לשביעית, ושיצאו משביעית לשמינית:

פירות האילן שהתחילו לגדול בשנה השישית והמשיכו לגדול בשנה השביעית, או שהתחילו לגדול בשנה השביעית והמשיכו לגדול בשנה השמינית, הרי זה תלוי אימתי היתה בהם ה"חנטה", דאם חנט הפרי בשישית (קדם א' תשרי של שביעית) אין בו קדושת שביעית אע"פ שנלקט בשביעית, וכן אם חנט בשמינית (אחר א' תשרי) אין בו קדושת שביעית, ואם חנט הפרי בשביעית (בין א' תשרי של שביעית לא' תשרי של שמינית) יש בו קדושת שביעית אפי' אם נלקט בשמינית, ואע"ג שלענין הפרשת תרומות ומעשרות הקובע הוא ט"ו בשבט (אם חנט הפרי לפני ט"ו בשבט או אחר ט"ו בשבט) מ"מ לענין דיני שביעית הקובע הוא א' תשרי (מזו"א שביעית ס' ז' ס"ק י"ג ט"ז, וע"ע דרך אמונה פ"ד ה"ט נבי"ל), דינים ותאריכים אלו הם ככל פירות האילן ואף בפירות הדר, ולקמן (סמן כ"ג) יבואר דין אתרוג.

ובביאור "חנטה" נחלקו הראשונים, דלדעת הר"ש והתוס' הוא השלב שבו ניכר הפרי לאחר נשירת הפרח, והרמב"ם מבאר ד"חנטה" היינו שליש גידול הפרי (נדן אמונה פ"ד משמיטה ס"ק פ"ד).